

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Elofizetési árak:
 Helyi: Negyedévre 8 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Nemzeti irodalmi szövetség.

— dec. 17.

A Szabadság mai táviratai közt megtalálhatja az olvasó azt a hirdetést, hogy Jókai Mór, a magyar költők fejedelme nemzeti irodalmi szövetség alakítására nagy gyűlést hív össze s ehhez a mozgalomhoz való csatlakozásra szólítja fel a vidék összes irodalmi társaságait és közművelődési egyesületeit is.

A szövetség célja az, hogy az összes irodalmi erőket egyesítse, irodalmi eszményeinket megvalósítsa, a hazafias eszményiséget fejlessze.

Bizunk benne, hogy az ige valóban testté lesz és ezuttal a szép szavak virága magba válik s komoly tettek nemes gyümölcsöt érlelnek.

Mert a nemzeti irodalmi szövetség céljai közt ott lesz az is, hogy a fővárosi irodalmi körök eddigi elszigeteltségét megszüntesse és mindazt a magas szeszmet, melyet lobogójára jelszóul kitűzött, a vidékkel együtt valósítsa meg.

Lelkünk mélyéből örvendezve köszöntjük nemzeti költészetünk ősz mesterét, az örökké fiatal és alkotó erővel duzzadó Jókai Mórt és köszöntjük a nemzeti irodalmi szövetség eszméjét.

Örömünk annál teljesebb, mert abban, hogy e szövetség kötelékébe egyszerre szólítják a vidék irodalmi társulatait is a mi küzdelmünk, a mi zászlónkra irt elvek diadalát látjuk.

Mi nyíltan és bátran hangoztatjuk, hogy a vidéknek igazságtalan kizorítása a nemzet közművelődési harcaiból országos veszedelem és habozás nélkül kijelentettük, hogy e veszedelem elhárítása érdekében fegyverkezünk és minden jó magyart a vidéken fegyverkezésre lábitunk a fővárosi egyeduralom ellen.

Es ime most kipattan a szikra a fejedelmi Jókai elméjéből és a jövő év hatodik napjára a nagy költő országos gyűlésbe hívja a vidék összes irodalmi köreit, hogy a nemzeti irodalmi szövetség megalapításában részt vegyenek.

Debrecen város értelmiségének

is szól ez a meghívás. Ha még eddig nem jött meg, ma vagy holnap megérkezik a debreceni Csokonai-kör höz is a felhívás.

Nem kételkedünk benne, hogy a Csokonai-kör lelkesedéssel üdvözli a mozgalmat és elküldi két képviselőjét a budapesti nagy gyűlésre.

De mi ezt így nem tartjuk elégnek.

A dolog oly országos fontosságú, maga a nemzeti irodalmi szövetség alapításának terve oly elsőrendű nemzeti ügy, hogy ehhez a debreceni Csokonai-körnek rendkívüli módon előzetesen is hozzá kell szólnia. Annál inkább kívánatos ez, mert most történik először, hogy ilyen országos jelentőségű kérdésben az eszme megindító a vidéki irodalmi társulatokat a fővárosiakkal egyértékű tényezőkké ismerik el és ezekkel egyszerre szólítják csatarendbe.

Mi tehát e helyen nyilvánosan felhívjuk a Csokonai-kör vezetőit, hogy hirdessenek mielőbb, a mint a felhívást megkapják, azonnal, rendkívüli értekezletet, melyre hívjanak

A becsületes ember.

A Szabadság számára írta Fáy Nándor.

I.

Tisztára talentum dolga, ki miképp tudja magát adminisztrálni, de ha ez például szigorlat tárgya lett volna, ugy a „Százak Asztaltársaságának” minden egyes tagja kitüntetéssel állja meg a vizsgát. Ertetek jól az önegyenetéshez. Ugy valójában legtöbb volt köztük az öreg jogász, ellenben a vizsgázók között nem szerepelt a nevük. Hanem a napilapokban: igen. Kocsmai meg kávéházi vitákban élesítették az ítéletüket s mert nem volt a kezük ügyében valami olyan alkalom, ahol agyunknak csekélyke megértetésével mutatták meg erejüket: szétterpeszkedtek abban a karosszékekben, amelyben minden idők óta a legkényelmesebb ülés esik: a beesülelbiráskodás fotelében. A céger pompásan kamatozó és ók boldogan lefoglalták már előre is a kamatokat, hogy társaságuknak csak abszolút tiszta ember lehet a tagja.

A jó vidéki apák azt várták inkább a nagyképi, lovagias allűrök helyett, hogy az uracsok pályavégzettek

legyenek. A jó vidéki apák azonban megszövegezték a fővárostól, türelmetlenségük sugara nem értek el idáig s a macskák továbbra is „csináltak” a lovagias becsületben. Egy-egy „érdekesebb” párbaj után persze, hogy nagyobb szerű áldomásban ünnepezték önmagukat és vezérkari főnöküket, a becsület főlovagját Vaál Lászlót, aki nagyszerűen háritott minden elismerést két szárnysegédjére Tabass Elemére és Bekó Pálra, ezek meg vissza, szóval: görnyedezett a három ur, a dícsőség alatt.

A háromtagu vezérkar azzal tudta leginkább lefoglalni a többi kilencvenhatnak a bámulatát, hogy csudás szimatott árultak el annak a megítélésében, a ki belülről is komoly ember s aki ekképp nem igen tudná eltérni az apró pózocskákat. Hadvezérhez méltóan előre megalkott terv szerint épített fel mindent Vaál László is az éjjeli hármasház kirándulásokon és szigoruan előre benn volt a programban, hogy a nem tetsző arcokat nem veszik észre az intaktság érzetéből, de éreztetik is vele, hogy nem veszik észre.

II.

Valami nagyobb akció vajudhatott a vezér ur fejében a tavaszi langymeleg-

ben: kiadta tehát az ordre de batáille-t Tabassnak meg Bekónek, hogy melyik zenés kávéházban lesz éjszaka a főhadiszállás, meg, hogy a hármasház fohaditanács kezdete kilenc órakor lesz.

Bekó a szent ügy vonzóereje folytán már nyolc órakor meglegedettem pislogott a kávéházban a kassza kövén ncskéjének a selyemblúzára. Kilenc órára — nagy emberek aprólékos pontossága szerint — Tabass is megérkezett és hűmmögött, a vezér meg nincs ott.

Tíz óra felé kitört Tabassból a szónoki düh és kifejtette a nézeteit a feyelmezetlenségről. Vaál még mindig nem jött meg.

Elmult már a tizenegy óra is kölcsönösen kijelentette egymás előtt a két ur, hogy Vaáltól el kell venni a marsallbotot. Ez azonban a legnagyobb mértékben hiábavaló fenyegetés volt, mert Vaál még mindig nem látszott a kávéház látóterében.

Éjfélkor ép kimondotta a lefokozást a két szárnysegéd akkor két nagyon tavaszi kedvű ur potytyant oda közibéjük az asztalhoz. Az egyik ibolyabokrétás kabátban Vaál mosolygott:

— Fiaskáim, már megbocsászatok,

meg minden érdeklődőt, hogy a Csokonai kör választmányából az országos gyűlésre kiküldendő két képviselővel az alapelveket, a megvalósításra megérett, nemzeti jelentőségű eszméket, terveket, indítványokat előzetesen meg lehessen vitatni.

A Csokonai körnek a nemzeti irodalmi szövetség helyes irányu megalapításában kell, hogy szava legyen és mi hisszük, hogy ezt a szót az egész ország meg fogja hallani.

— dec. 17.

— **A képviselőház kérvényi bizottsága** tegnap délelőtt 10 órakor *Szentiványi* Arpád elnöke alatt ülést tartott. Daruváry Aladár bemutatta a kérvények ötödik sorsjegyzékét, a melyben azok a kérvények vannak felsorolva, a melyeket a kitűzött negyedik sorjegyzék kérvényei közül a bizottsághoz érdemleges tárgyalás végett utasított. A kérvényekre vonatkozó előadói véleményeket a bizottság nagyobb vita nélkül egyhangulag elfogadta.

— **A képviselőház gazdasági-bizottsága** tegnap délelőtt Apponyi Albert gróf elnöke alatt ülést tartott. Tárgyai voltak az ülésnek: a háznagy jelentése a költőzködésre megszavazott 10,000 koronáról való leszámolás tárgyában; *Hintz* Henrik dr. folyamodványa az új ország-házban orvosi szolgálat szervezése és ezen ország-házi orvosi állás elnyerése iránt; néhai *Jobágy* Miklós gyorsírói kezelő özevényének kérvénye nyugdíjának eme-

lése iránt és segélyek iránti kérvények. Ezekkel kapcsolatban *Biró* Lajos előadó jelentése alapján a bizottság több folyó ügyet intézett el.

— **Petíciók tárgyalása.** Tegnap egész nap tárgyalták a *facsetti* és *margittai* képviselőválasztások ellen beadott kérvényeket. A tárgyalást pénteken folytatják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 16.

A mai ülés iránt már ismét sokkal nagyobb volt az érdeklődés, mint az utóbbi napokban. A kivándorlási törvény keltette az érdeklődést, mert a be és kivándorlás kérdésének rendezését mindenki sürgősnek és fontosnak tartja. — Előbb kis esetepaté volt a könyvtári bizottság jelentése, illetve a régi országgyűlési iratok beszerzése körül és azután érdekes, komoly vita indult meg a kivándorlás ügyében.

A vitát *Kristóffy* József vezette be röviden. Azután *Barta* Ödön mondott szakszerű beszédet, de felette érdekes volt a *Hegedüs* Loránt fejtegetése. Az egész Ház osztatlan figyelemmel hallgatta a fiatal tudós képviselő fáradságos tanulmányokkal szerzett tapasztalatait és tanácsait. Méltó büszkeséggel hallgatta őt atyja: *Hegedüs* Sándor és a karzaton

családjának nőtagjai. Egyes kijelentéseivel általános tetszést aratott.

Az öt kivándorlási javaslatot még a karácsony előtt le akarja tárgyalatni a kormány és így valószínű, hogy még dec. 23-án is együtt lesz a Ház.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök; gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Wlassics Gyula és Cseh Ervin.

Elnök fél 11-kor nyitotta meg az ülést.

Szivák Imre előadó benyújtja a tengerszemre vonatkozó jelentést.

Az országgyűlési naplók.

Hegedüs Loránt előadó betérjeszti a bizottság jelentését.

Ballagi Géza hivatkozva arra, hogy a Ház a múlt évben 10,000 koronát szavazott meg a régi országgyűlési iratok beszerzésére, arra kéri a bizottságot, hogy publikálás és a tudományos intézetek felszólítása által gyűjtse össze az anyagot.

Szederkényi Nándor ugyanily szempontból beszél.

Madarász József arra kéri az elnököt, hogy gondoskodjék az iratok összegyűjtéséről.

Elnök előadja, hogy főtörekvése, az anyagot összegyűjteni és arra szakképzett egyént fog alkalmazni. (Általános helyeslés.) A gyűjtésről időnként jelentést fog tenni a Háznak.

Következett a

Kivándorlási törvény

tárgyalása.

Kristóffy József előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot, a mely a kivándorolt

de erre a földimre bukkantam, és elittuk meg elbillárdoztuk egy kicsit az időt.

Tabass tekintete hideg maradt.

— Aztán ezért várattál bennünket éjfélig?

A vezér barátságos arcot öltött:

— Ezért is. Meg másért is

Nem szoktam a magam ügyeiről sokat beszélni.

Majd referál nektek Molnár.

Ez a Molnár volt az új barát, a Vaál földije. Fegyelmetlenül arroganciával kezdett beszélni:

— Hát igen! Megvertünk, jobban mondvá Vaál agyabugyált el egy alakot a Köves-kávéházban.

Bekő szellemeteskedett.

— Kit, mit, miképp, hol, mért, mikoron, mely eszközök által?

Molnár mosolygott.

— Sorrend szerint felek. Tehát azt hiszem valami Fehérnek hívják, valami kereskedő lehet, nagyon kikapott, mert szemtelen volt az éjszaka, az eszköz pedig, amelylyel kapott. Vaálnak a tenyere volt. Pillanatnyi csend állott be. Azután ismét Bekő kezdett szólani:

— Dehát mégis miképp kerültek össze azzal az alakkal?

Vaál vette át a szót.

— Valami asszonnyal ült ott a kávéházban az az ur, mi egy kicsit fixiroztuk a nőskét. a férje fészkelődni és mormogni kezdett, mire mi pofonnéztük őt, azután elég hangosan kifakadt, én meg arcul ütöttem őt.

Körülnézett, várta a hatást. A két szárnysegédnek arca azonban mintha kissé fagyos maradt volna, mintha nem látták volna ebben oly bravurt, aminőnek a formájában Vaál akarta nekik be-

adni az ügyet. Molnár, az újdonsült barát pedig izgett-mozgott, Nem szólt egy hangot sem, de bámuló tekintete mégis ezt mondta:

— Ejnye, csudálatos találékonysággal tud ez a Vaál hazudni.

Tabass csak úgy halkán odavetette, de azért minden szavából kikiabált a kételkedés:

— Es az az ember nem tett neked semmit? Nem ütött vissza?

Vaál arca egy pillantásig vonaglott, de a következőben hangsúlyozva, minden egyes szót megnyomva így szólt:

— A kérdés értelmetlen. Ha megütött volna, azt sem tagadtam volna el. Becsületes ember két dolgot sohasem cselekszik, nem hazudik és nőnek a tisztességét nem sérti meg . . .

Folytatta volna tovább is, de krétafehér lett egyszerre az arca, ott állt a társaság előtt egy tagbaszakadt testalkatu villogó szemű ur. Csak annyit mondott Vaálnak:

— Komisz fráter!

Bekő meg Tabass összenéztek. Végre az utóbbi szólt oda az idegenhez: Kihez van szerencsém?

Az gunyoson mosolygott:

— Nem tudom, hogy szerencsének nevezik-e majd, ha megismernek — felelte. — Ez a Tacskó, ez a bitang folytatta Vaálra mutatva — azt hiszem nem igen örül e pillanatban a jelenlétemnek. Akiról így szóltak, hogy: bitang, a becsületnek sérthetetlen lovagja e pillanatban tényleg nagyon hallgatag ember volt.

— Különbén Fehér Kálmán a nevem füzte tovább ismét a jövevény. — Ez az izé, vagy micsoda itt szemtelen volt és

tolakodott, mikor pedig felelőségre akartam vonni gyalázatosságaért, hogy egy védtelen nő, a feleségemet gaz ajánlatával megmerte sérteni az alatt a néhány percz alatt, míg én a nőmet — telefonoztam a kávéházban — magára hagytam az asztalnál: egyszerűen ellillant ezzel a másik pajtásával. A nevét mondta ugyan de ki tudja a sajátját e? Ettől a tacskótól minden kitélik . . . Es mégis szemtelenkedett, hogy ott nem tárgyal velem. Hanem itt. Nos: én bátorkodtam hazakérni a feleségemet és bátor voltam idejönni.

A többi szinte belemeredve hallgatta a szakgatott, szenvedélyes beszédet.

— Dehát bocsanat — törte meg végre a csendet Tabass — végre is önt inzultálták és az efféle ügyeket nem így szokták elintézni.

Fehérnek a szeméből pattogott a szikra:

— Ohó, én nem párbajozom ifjúracskaim.

Hirtelen, mintha most ocsudott volna föl megkérdezte Tabasstól: Mit mondott ön, hogy engem inzultáltak? Ki mondta ezt?

Tabass szinte csak úgy suttozta Vaál felé fordulva.

— Vaál . . .

A villogó szemű ember jobbról-balról arculütötte a hazugot:

— Becsületes ember nem hazudik és nőnek a tisztességét nem sérti meg.

Es a három fiatal ur közül egynek a keze sem emelkedett Vaálnak a védelmére . . .

polgárokat megmenti a hazának. (Élénk tetszés.)

Barta Ödön arra kéri a Házat, hogy ma 2-ig tárgyalják e javaslatot és a kérvényeket csak holnap tárgyalják.

Szell Kálmán min. elnök ebbe beleegyezik.

Molnár János és **Várady** a kérvények tárgyalását külön napra kéri kitűzni.

Elnök az ülés végén fogja erre nézve feltenni a kérdést.

Barta Ödön ezután a javaslatról beszél és az az óhaja, hogy a kivándorlás csakis Fiumén át csakis magyar hajóstársaságok által engedtessek meg. Ezzel évenként 24 millió forint nyereséget érünk el. Biztosítsák a konzulátusok magyar jellege, hogy a magyar állampolgárok bizalommal fordulhassanak hozzájuk. Az egyházi vezetés magyar kézben legyen. A javaslatot, mint felette szükségessé elfogadja. (Élénk helyeslés.)

Hegedüs Loránd statisztikai adatokat sorol fel az európai kivándorlásokról. — Németországban a kivándorlás évről-évre apad a többi külföldi államban sem esik sem nem emelkedik, de Magyarországon rohamosan emelkedik a kivándorlás. A múlt évben 70,000 ember vándorolt ki tőlünk. Es ijesztő szám csak halványan mutatja a veszedelmet, mert vannak kivándorlók, a kikről statisztikát sem lehet csinálni. A konzulátusokról szól ezután hosszabban, a melyek nemcsak nem használnak ügyünknek, hanem inkább ártanak, mert üzérkednek a kivándorlással és a kivándorlóknak, jó anyagot kapnak anyagi gyarapodásukra. (Élénk tetszés.) Hosszabban szól ezután az egyházakról a melyeket magyar fennhatóság alá kell helyezni. (Általános élénk helyeslés.)

Mert igen nagy baj az, hogy a felekezetek künn egymással küzdenek, a mi csak árt a magyarságnak. Kell, hogy a felekezetek künn is érezzék a magyar államhatalom fenségét, legyen hová fordulniok és a felekezetek ne emészszék egymást. (Élénk tetszés.) Elmond több esetet saját tapasztalásából, a melyek azt bizonyítják, hogy e versengés mennyire árt a magyar állampolgároknak. Nem akar nemzetközi politikával foglalkozni, de kénytelen a ház figyelmét felhívni a romániai kivándorlásra, a mely szoros összefüggésben van a székely kérdéssel. Elszomorító adatokat sorol fel arra nézve, miként oláhosodnak el a székelyek. Egykor magyar családok egészen eloláhosodtak. A székelyeket okvetlenül meg kell menteni a magyarságnak. Itt is rendezni kell a kérdés egyházi részét. Mert itt is versengést lát az egyes egyházak között és az államnak bele kell ebbe avatkoznia.

Utal a székely kongresszusra és kéri a kormányt, hogy minden lehető eszközzel legyen segítségére a székelyeknek. (Élénk helyeslés.)

Hegedüs ezután a konzulátusokat utasítani kéri, hogy a kivándorlást figyelemmel kísérjék, hogy az üzérkedést megakadályozzák. Igen fontosnak tartja, hogy a konzulátusokon magyar emberek is legyenek, mert az rendkívül nagy háttal volna a külföldi magyarokra. A javaslatot elfogadja. (Általános helyeslés, Számosan üdvözlök.)

Elnök; az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Csernoch János a néppárt nevében elfogadja a javaslatot, de a gazdasági jólét érdekében a földadó újabb kivételét, a fejadó eltörlését követeli.

Szell Kálmán előterjesztése alapján holnap a javaslatot végig tárgyalják,

azután a kérvényeket, a többi kivándorlási javaslatot és a tengerszem ügyét végzik el.

A posta és a karácsony.

— dec. 17.

A posta igazgatóság a karácsonyi nagy forgalomra gondolva a postai küldemények célszerű csomagolása és helyes címzése érdekében a következő figyelemztetéssel fordul a közönséghez:

A karácsonyi és újévi rendkívüli postaforgalom idejében a postai küldeményeknek késelem nélkül való kezelését csak úgy lehet biztosítani, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja.

Ebből a célból a közönségnek a következőket ajánlom figyelmébe: Az az eljárás, hogy bizonyos tárgyak mint: nyulak, szárnyas-vadak stb. csomagolás nélkül adatnak postára, lehetőleg kerülendő s ugy kívánatos, hogy a közönség minden csomagot jól és tartósan becsomagolva adjon postára.

Csomagolásra faládát, vesszőből font kosarat, viaszos vagy tiszta közönséges vásznat, kisebb értékű és csekélyebb súlyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papírost kell használni.

Vászon vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göbnélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsineg keresztelési pontján pedig pecsétviaszszal kell lezárni.

A pecsételéshez vésett pecsétnyomót kell használni.

A címben a címzett vezeték és keresztnévét vagy más megkülönböztető jelzést (pl. ifjabb idős, özvegy, stb.), továbbá a címzett polgári állását vagy foglalkozását és lakhelyét, a nagyobb városokba, pl. Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címirtaiban ezenkívül a kerületet, utcát, házzszámot, emelet és ajtószámot stb. is pontosan és olvashatóan ki kell írni.

A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta feljegyzése különösen szükséges. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, ugy a cím fatáblácskára, bördarabra, vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papirlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani.

Felette kívánatos, hogy a feladó magában a csomagban egy az ő nevéét és lakását, továbbá a címet összes adatait feltüntető papirlapot helyezzen el azért, hogy ha a burkolaton levő címet leesné, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása útján s jelzett papirlap alapján a címet megállapítani és a csomagot megis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevéét és lakását a címet felső részén is kitüntesse. A csomagok tartalmát ugy a címeten, mint a szállító levélen szabatosan és részletesen kell jelezni.

Budapestre és Bécsbe szóló, élelmi szereket illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címirtára, nemkülönben az ilyen csomagokra vonatkozó szállítóleveleken a tartalmat, minőség és mennyiség szerint (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) kell kiírni.

A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítését lényegesen előmozdítja.

KÖZIGAZGATÁS.

Az építési-bizottság ülése.

— dec. 17.

Az építési-bizottság tegnap délután **Puky** Gyula főispán elnöklete alatt ülést tartott, a melyen jelen voltak **Abrahám** László t. főügyész, **Acél** Géza főmérnök, **Hathy** Kálmán mérnök, **Balkányi** Miklós és **Szikszay Szabó** József.

A bizottsági ülés legfontosabb tárgya volt a debreceni jéggyár kibővítésének a kérdése.

Az utóbbi években ugyanis már a nyár derekán rendszeren beállott a jég-szükség. A jéggyár pedig nem tudott annyi jeget készíteni, a melylyel a jég-szükségletet pótolni tudta volna.

Az építési-bizottság már egy ízben — a közönség jogos és gyakori panasza után — foglalkozott ezzel a fontos ügyvel s felvetette a kérdést, hogy nem-e lenne jó a vágóhidon a mostanival kapcsolatosan egy jéggyárat felállítani. Erre nézve tervet és költségvetést is készítettek, de épen ebből az tünik ki, hogy az ilyen uton s módon készített jeget nem tudná a város közönsége megfizetni, olyan sokba kerülne.

A bizottság ezek után kimondta, hogy arról szó sem lehet, hogy a vágóhídi jéggyárat felállítsák, illetve az ott levő vágóhidat kibővítsék.

Szóba került azonban, komoly terv alakjában az, hogy a város közönséges jégvermeket állíttasson fel, a melyekben természetes jeget raktározódnak el. Ez azonban nagyon bizonytalan értékű dolog, miután a beszerzendő jégkészlet az időjárás szeszélyének van kitéve.

Az építési-bizottság mégis megbizta a főmérnöki hivatalt, hogy ilyen irányban is készítsen tervet és költségvetést.

Ezután a debreceni ipartestületnek az építető s építő iparosok, a kőműves és ács mesterek és segédek közti jogviszonyt szabályozni óhajtó kérelmét vették tárgyalás alá.

Erre nézve a bizottság azt a határozatot hozta, hogy tanulmányozni fogja ezt a kérdést és beszerzett tanulmányozás végett más városok erre vonatkozó szabályrendeletét.

Ugyancsak az ipartestület azt kéri a várostól, hogy a jövőben a városi építkezésekre csoportonként hirdessenek pályázatot.

A bizottság kimondja, hogy a mennyiben a csoportonként való kiírás kedvezőbbnek bizonyulna, ajánlani fogja a városnak az ipartestület erre vonatkozó kérelmét.

Ezzel a bizottsági ülés egyeket érdeklő apróbb ügyek elintézése után véget ért.

× **A tisztújítás előkészületei** körül forog ma ugyszólván az egész debreceni közélet. Nemesak a városházán, a törvényhatósági bizottság tagjai közt, hanem a lakosság minden rétegében a pályázók közzé tett névsoráról, a jelentkezettek egyéniségéről folyt a szó. Tegnap estig elkészült a kijelölő bizottság számára a pályázók neveinek, képzettségüknek, okmányaiknak rangsor szerint való

táblázatos kimutatása, melyet Puky Gyula főispán hivatalosan bocsát a kijelölő bizottság rendelkezésére. A körülmények egészséges kialakulása következtében a főkérdés, hogy Komlóssy Artur legyen a város polgármestere, ma már ugyiszólván az erős többség akarata szerint eldöntöttnek tekinthető. Mivel pedig Komlóssy Artur megválasztása biztosra vehető s így módon a közigazgatás vezetése, a városi tisztikar szellemének irányítása oly kézbe kerül, melyre azt a szabadelvű párttal békés egyetértésben a városatyák jelentékeny többsége nyugodtan bízhatja ennél fogva arra kell törekedni hogy Debrecen város jövője érdekében az elmentétek főlegesen kiélesítése megszűnjék s az egyes békétlenkedők által mesterségesen fölvert hullámok elsimuljanak, — Eppen ezért a szabadelvű párt a törvényhatósági bizottságban szám szerint megállapítható határozott tulsulya mellett sem kíván kizárólagos szempontok szerint eljárni. A kipróbált érdemek méltánylása a szolgálati működése sikereinek elismerése, az egyéni kiválóság és a hivatalos kijelölés sorrendje általános vezérfonala lesz a szabadelvű párti bizottsági tagok választói magatartásának. A szabadelvű pártkör ideiglenes helyiségében minden este nagy számmal jelennek meg a párt tagjai s a lelkes összetartás, a nyugodt, bölcs és igazságos vélemények megnyilatkozása oly világosan felismerhető a párt működésében, hogy igazán az összes polgárság megnyugvással szemlélheti a jelenségeket.

× **Az országos javító intézet** ügyében Budapesten járt debreceni küldöttség közgyűlési megbízás alapján teljesített eljárásáról már két ízben voltunk híradással. Most azonban ismét visszatérünk erre a kérdésre, mert Komlóssy Artur főjegyző polgármesterhelyettes, aki minden alkalmat felhasznál, hogy városának közjavát előmozdítsa, ezuttal is egy felette szerencsés elhatározás révén jóval közelebb juttatta a szóban levő ügyet a sikerhez. Ugyanis ő vetette föl azt a tervet, hogy a miniszterelnököt is felkeressék és ez a kitünő gondolata adott módot arra, hogy az *Abrahám* László készítette részletes ismeret alapján *Széll* Kálmán miniszterelnök a való helyzetet felismervén, most már a Szegednek adott ígérete alól feloldottnak tekintheti magát. Mert Komlóssy Artur, *Abrahám* László és Dobieczyky Sándor országgyűlési képviselő meggyőzték a kormány elnökét arról, hogy az igazságügyi kormányt régi kötelező ígéret köti Debrecenhez, itt tehát csupán a régi kötelezettség beváltásáról van szó, ha az országos javító intézetet Debrecen városában létesítik. — Ezen az alapon kilátás van arra, hogy az országos javító intézet Debrecenben épül fel.

× **Az alügyészi állásra** pályázók közül dr. Nagy Kálmán neve tévedésből kimaradt. Dr. Nagy Kálmán már 12 éve tiszteletbeli alügyésze a városnak. Nevének a pályázók sorából kimaradását tisztán a véletlen okozta, a mit sietünk helyrehozni.

× **A községi tisztújítások.** A debreceni járás községeiben most folynak a községi tisztújítást megelőzőleg a községi képviselőtestületi tagok választása. 19-én veszik kezdetüket a tulajdonképeni tisztújítások, mely egy hétnél is tovább fognak tartani, amennyiben például Balmazújvárosban nagyon kemény, erős harcra van kilátás a régi megyei párt és az új párt között. Méteres hirdetésekkel igyekeznek polgártársaik véleményét befolyásolni az új pártok, a régiek sem maradnak hátra a ravasz kortesfogások alkalmazásában úgy, hogy ez a tisztújítás valószínűleg 2 napnál is tovább fog tartani.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Dec. 22 Városi tisztújító közgyűlés.

Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagok választása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

* **Dobiecky Sándor** a III. ker. orsz. képviselője ma hosszabb időre Budapestről Debrecenbe érkezik.

* **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** Szombaton, e hónap 20-án a Csokonai-kör felolvasó ülést tart, melynek műsorán dr. *Pröhle* Vilmos nyíregyházi tanár, *Pekár* Gyula író, orsz. képviselő és *Szavay* Gyula fognak szerepelni.

* **A tél.** A dermesztő hideg még egyre tart. A földművelésügyi miniszteriumhoz érkezett tegnapi jelentések szerint az ország nyugoti részében a hőmérséklet 10—15 fok között váltakozik, míg keleten 20—30 fog a levegő. A vizzajló osztály jelentése szerint a Duna Pozsonytól kezdve Mohácsig áll, a honnan lefelé zajlik egész Orsovaig, a hol jégtorlasz van. A víz állandóan apad az egész vonalon, s Budapesten tegnap délben 37 centiméternyi volt a zérus alatt. A Tisza Máramaros Szigetnél zajlik onnan azonban egész a torkolatig álló jéggel van borítva. A Száva s Dráva zajlik, a többi kisebb mellékfolyó erős álló jéggel van borítva.

* **Vasárnap a posta nyitva lesz.** A magyar posta általában mindig nagy önfeláldozással szolgálja a közönség érdekeit. Ez vezeti most is a debreceni posta főnökét *Csath* Zsigmondot, mindön hírül adja, hogy Debrecenben *vasárnap e hónap 21-én az összes postahivatalok* éppúgy egész nap nyitva lesznek a rendes hivatalos órák alatt, mint a közönséges hétköznapokon.

* **Sikos az út.** Több ízben adtunk hírt arról, hogy a rendőrség felszólította a város háztulajdonosait, hogy a sikos gyalogjárókat házaik előtt tisztítsák meg az odafagyott hótól és hintsék be hamuval vagy fűrészpórral. De a felszólításnak semmiféle fogamatja nincs. A gyalogjárók ma is oly sikosak mint voltak, a jeges havat nem takarította el senki s a gyalogjárók behintése csak papirosan maradt. Ugy látszik előbb egy-két szerencsétlenségre lesz szükség, amíg a rend-

őrség hozzálát végre a legszigorubb büntetések alkalmazásához. Egyáltalán nem értjük a háztulajdonosok bűnös hanyagságát: miért kell okvetlenül bevárni, hogy előbb néhány embertársunk törje ki a lábát vagy a nyakát, majd azután jajveszékelve röstelkedünk és sietünk helyrehozni a végzetes mulasztást.

* **Nagy vonatkésések.** A zord téli időjárás és a nagy hófúvások miatt a vonatok igen nagy késéssel közlekednek. A tegnap déli budapesti vonat több mint 2 órát késett, a délutáni fél négy óras budapesti személy vonat pedig csak este 7 óra után érkezett meg. A menetrendnek illetően megzavarása óriási munkát ad, kivált nagyobb forgalmu helyeken a vasuti tisztviselőknél, kiknek most a szükséghez mért belátásuk szerint kell rendezni az átabotában érkező vonatok indítását. A késések főoka egyébaránt az hogy már Budapestről nem indulhatnak a vonatok pontosan, mivel a nagy hideg miatt az összes befagyott tömlők, fűtőkocsik stb. újból való szerelése, rendbehozása nem történhetik meg idejében.

* **A főkapitány helyettes javaslata.** *Végh* Gyula főkapitányhelyettes jó szívére valló javaslatot adott be a tanáchoz, mely egyszersmint szoros összefüggésben áll közbiztossági viszonyainkkal is. *Végh* Gyula azt kéri ugyanis a várostól, hogy a debreceni cigánytelepek kicsinyei 12—13 éves gyerekei, úgy szintén a cigányesaládok munkaképtelen tagjai részére a város legalább addig, míg a mostani erős hideg uralkodik, egy-egy adag kenyert és egy-egy adag szalonnát szolgáltatasson ki. — A kiosztás körüli eljárást a rendőrség magára vállalja. A humánus javaslat felemlíti azt is, hogy a kenyér és szalonna kiosztás által mérsékelve lesznek a most napirenden levő lopások is. A tanács legközelebbi ülésében fog dönteni. *Végh* Gyula javaslata felett.

* **Az árvák kegyelete.** Kegyeletes háziünnepség folyt le tegnap délelőtt 11 órakor a debreceni jótékony nőegylet árvaházában. E napon ugyanis az árvák hálás szívvvel emlékeznek meg egyik legnagyobb jótévőjükről b. e. *Nemes* Kálmánról, szül. *Béer* Etelka urasszonyról, ki egész életében mindig szeretettel gondolt az árvákra. A boldogult urasszony emlékére leánya Dr. *Irinvi* Istvánné, szül. *Nemes* Ilona urnő már régebben 1000 koronás alapítványt tett az árvaháznál. A hálás árvaház a boldogult nevenapján minden évben megemlékszik jótévőjéről. Az ünnepség alkalmából *Koncz* Akos a nőegylet titkára beszédet intézett az árvákhoz, megmagyarázva nekik a háziünnep jelentőségét, szorgalomra, jóviseletre és hálára intve őket. A kis árvák nevében *Major* Julia esinos kis beszéddel üdvözölte a nőegyletet s ennek nemes szívé elnökét: *Veressné* *Szathmáry* Teréz urasszonyt, majd egy versszakot énekeltek el, végül a nőegylet elnöke szeretettel szólt az árvákhoz és a szokásos jutalom könyvet *Horváth* Irénke árvának ítélte oda, ki szorgalmával és jóviseletével kitűnt a többiek közül. A kegyelet ezen kis ünnepségén többen voltak jelen.

* **Grünwald Béla emléke.** Zólyom megye szomorú véget ért nagy fiának, *Grünwald* Béla volt országgyűlési képviselőnek s kiváló írónak szobrot akar felállítani s a szobor költségeire adakozásra hívja fel Debrecen városát is.

* **A kaposvári siketnéma intézet.** Debrecen város ismert jótékony bőkezűségére utalva adakozásra szólítja fel Debrecen, az emberbaráti intézet céljaira.

* **Megérkeztek a szövőgépek.** A debreceni jótékony nőegylet szövőipartanfolyamának tovább fejlesztésére a kereskedelmi kormánytól 2000 korona évi segélyt és 9 különböző szövőgépet kapott. A gépek ma érkeztek meg s amint a kereskedelmi miniszterium által leküldendő művezető megérkezik, nyomban felállítja a gépeket. Az összes gépek üzembevételéről a tanulni vágyókat annak idején hirlapilag értesítjük.

* **A foglyok étetése.** Lapunk tegnapi számában közölt azon figyelmeztetésnek, illetve felhívásnak, hogy a debreceni vadásztársulat választmánya gondoskodjék a vadászterületen levő fogolycsapatok étetéséről, ne hogy ezt a kedves vadász-zsákmányt a zord, hideg idő s a magas hó végleg kipusztítsa, — már megvan az eredménye. A társulat ugyan is intézkedett arra nézve, hogy a Haláp és Cserén mintegy 9—10 helyen etetőt készítsen egy e célra felfogadott ember, ki azután minden nap délelőtt és délután kelő mennyiségű csirkebuzát fog hinteni a foglyok részére.

* **Beteg zeneköltő.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Idősb Abrányi Kornél, az agg zeneköltő napok óta betegen fekszik Margit-szigeti lakásán. Az éjszaka folyamán azonban változás állott be állapotában és a zeneköltő ma már sokkal jobban van.

* **Összeütközött vonatok.** H.-Szoboszló állomásán két teher vonat hibás váltóállítással következtében összeütközött. — Egyik tehervonat Debrecenből, a másik Kaba felől jött, s a szoboszlói állomásra pár pernyi időközben kellett volna érkezni. A szokatlan időjárás miatt egyik vonat sem tudta a rendes menetidőt tartani, és a két vonat ugyanegy időben érkezett az állomásra. A veszedelmet, bár későn észrevette a két mozdonyvezető is, s erős fékezéssel igyekezett mindegyik a saját vonatát megállítani. Az összeütközés azért mégis megtörtént, bár csekélyebb erővel. Kilenc teherkocsi megrongálódott, de emberéletben kár nem esett. Az esetről nyomban értesítették az üzletvezetőséget, honnan Májerszky Mihály forgalmi főnök ment ki a vizsgálat megajtése végett Szoboszlóra.

* **Az árvák karácsonyfája.** Felkérjük mindazokat a jó szíveket, kik a debreceni jótékony nőegylet árváinak karácsonyfájára adakozni szándékoznak, hogy ajándékukat a nőegyleti árvaházhoz szíveskedjenek küldeni.

* **A karácsonyi kiállítás.** A 14. é. n. e. megnyílt ipartestületi karácsonyi kiállítást és vásárt eddig, — az iparsegédnek és tanoncoknak ingyen látogatásán kívül, négyszáznál többen látogatták meg. Szépen indulnak a vásárlások is, már eddig vagy 30 tárgyat vettek meg.

Tegnap este rendezték el a bártfai játékgár küldeményét. Ravasz képű huszárok, tótok, kicsi vándorszekerek, elefántok, csacsik, lovak és bábuk nagy sokasága tarkítja a kiállítást. A játékgár termékeinek fő előnye, mi első pillantásra feltűnik: a praktikus tartósság.

Dávidházy Kálmán utólag beküldött könyvkötészeti kiállítása a modern iparművészetnek tökéletes képe. A legizlésebb égetett papír-keretek, bársonyfestések, bőrvésésekben gyönyörködhetik a szemlélő, s az eladási árak is nagyon mérsékeltnek vannak megállapítva.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Vinkler János gör. kath. 60 éves, özv. Krámer Jakabné izr. 84 é. Szendrei Ferenc ev. ref. 3 hónapos, Boros Nándor róm. kath. 23 éves, Kéki Sándorné ev. ref. 38 éves, Szekeres Paula róm. kath. 5 éves, Kiss János ev. ref. 63 éves, Székelyhidi József ev. ref. 17 hónapos.

* **A kaszinó Kazinezy-pályázata.** A Kazinezy-pályázat ugyan csak szegény eredménnyel járt az idén. A tudományos kérdésre (Debrecen irodalma 1849—67-ig) nem is érkezett pályamű; a költői pályadíjért is csak két munka versenyez, a melyek a magyar mese és mondavilágból veszik tárgyukat. A pályaműveket a Csokonai-kör bíráló bizottsága fogja megbírálni, de a pályadíjakat a kaszinó választmánya szavazza meg.

* **Elfogott téli tolvaj.** Borus András ismert debreceni csavargó valóságos időszaki tolvaj. Nem lop mást csak azt, a mire az embereknek a jelenlegi hideg időben feltétlenül nagy szükségük van: *téli kabátot*. Tegnap azonban letartóztaták épen akkor, mikor egy lopott téli kabátot tul akart adni. Kiderült a rendőrségen, hogy az utóbbi időben ellopott téli kabátok nagyobb részét ő lopkodta össze.

* **Megfagyott emberek.** Az ország számos részéről érkeznek hírek megfagyott emberekről, amin a mostani időjárás mellett egyáltalán nem lehet csudálkozni. Debrecennek szintén vannak már megfagyott emberei, a kik ugyan nem fagytak holtra, de aligha maradnak életben. Szabó István és Nagy János ismert debreceni csavargókat találta tegnap félholtra fagyva az utcán a rendőrség. A rossz táplálkozás miatt elgyöngyülve összeestek az utcán s mire rájuk akadtak, már félig még voltak fagyva. Mindkettőt beszállították a kórházba.

* **Késelő csavargó.** Szűcs József és Mike Ferenc ismert debreceni csavargók tegnap egy kis parázs verekedést rendeztek Debrecen város korezmájában. Szűcs József felpálkázott állapotban kést rántva, neki rontott Mike Ferencnek s bizonyára véresre szurkálja, ha le nem fogják. A közbelépők azonban szintén megjárták, mert ezután — kés nélkül ugyan, — de olyan általános nagy verekedést rendeztek, a melynek utóhatékai most folynak le a rendőrség előtt.

x **A Karikás élclap** árusítására ügyös fiuk kerestetnek. Jelentkezzenek Szent-Anna utca 7. szám alatt déli 1—2 órákor.

IRODALOM.

() **A Kisfaludy-társaság** Budapestén ma délután 5 órákor tartja rendes decemberi felolvasó ülését. *Fiók* Károly hindu közmondásokat ismertet, gróf *Zichy Géza* Gemma című tánckölteményét mutatja be, továbbá *Mistral* Magali című költeményének fordítását olvassák fel. A tárgysorozat utolsó száma: Péczy József emlékezete *Balkányi Kálmán* vendégtől. Ez a debreceni közönséget közelebről is érdekelheti, amennyiben *Balkányi Kálmán* fia dr. *Balkányi Miklósnak*, városunk e kiváló, ismert és becsült férfiának. *Balkányi Kálmán* tehetségének felette kedvező elismerése az a kitüntetés, hogy már ily fiatalon, ugyyszólván pályája kezdetén bemutatják egy munkáját a Kisfaludy-társaságban.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Gyűlések a ref. egyháznál. Tegnap délután 3 órákor az adóügyi sürgetési eljárás megvizsgálására kiküldött bizottság gyűlést tartott a ref. egyházépület tanácstermében Szinay Gyula presbyter elnöklete alatt. Ma délután 3 órákor tárgyalják az egyházi költségvetést, holnap délután 3 órákor az adókezelés tárgyában gyűl össze az erre kiküldött bizottság, 19. é. n. délután 3 órákor pedig gazdasági bizottsági ülés lesz. Mindhárom gyűlés a ref. egyházépület tanácstermében fog lefolyni Szinay Gyula presbyter elnöklete alatt.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Dec, 17 szerdán *Tosca*, színmű.
Dec, 18 csütörtökön *Tosca*, színmű.
Dec, 19 pénteken *A fősvény*, vígjáték,
Dec, 20 szombaton *Lotti ezredesei*, énekes bohózat,
Dec, 21 vasárnap délután *A kornevillei hangok*, daljáték, este *A föld*, színmű. Először.

— **(Óriási érdeklődés)** fordul a Molière *Fősvényének* pénteki előadása felé. A közönség tudja, hogy ilyenkor a színház zsufolásig megtelik; az előkelő társaságok épp ezért előre sietnek jegyeiket megváltani. Pénteken este aligha lesz egyetlen üres hely a színházban: a város színe-java, a legműveltebb értelmiség, az uri társaságok minden ünnepezt szép asszonya s bájos leánya, a közélet minden ismert szereplő férfinja adott egymásnak találkozót. Társas körökben, jégen, magánháznál, tea-estéken alig beszélnek egyébről: *Molière* emlékezetének méltó ünneplése a főtárgy. A *Fősvény* különben méltó is erre a nagy érdeklődésre; mert Harpagon siralmasan nevetséges alakja, története egyike a világirodalom legértékesebb alkotásainak. A *Fősvény* pénteki előadására már ma előre megválthatók a jegyek; mert valószínűleg kevés lesz a hely és mindenki iparkodik arról gondoskodni, hogy pénteken este ki ne szoruljon a színházból.

— **(Tosca)** Ma este izgalmas hatású színmű, Sardou 5 felvonásos *Tosca*-ja kerül színre, melyet franciáról *Makó Lajos* fordított le. A címszerepben hosszas szünetelés után először lép fel *Jeszenszky*.

— **(A doktor ur.)** *Makó* igazgató megszerezte *Molnár Ferenc* bohózatát, *A doktor ur*-at, mely a jövő esztendő elsőszinpadai ujdonsága lesz.

— **(A föld.)** *Kemechey Jenő* és *Malonyay Dezső* szép alkotása, *A föld*, melynek irodalmi értéke kétségtelen, vasárnap este kerül bemutatásra. Szívesen vesszük, hogy a két kiváló magyar író e becses színműve vasárnap adódik először. De mindamelllett nem hunyhatunk szemet a népszínműveknek ugylátszik célzatos mellőzése felett. Három hónap alatt mindössze három este láttunk népszínművet; már pedig a debreceni színház művezetésének számolnia kell azzal a nemes hivatással, mely a népszínművek állandó, rendszeres művelését is a művészi feladatok közé sorozza.

TAVIRATOK.

Nemzeti irodalmi szövetség.

Budapest, dec. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Jókai Mór, a Petőfi társaság elnöke ma lelkes felhívást küldött szét az összes vidéki irodalmi társulatokhoz és közművelődési egyesületekhez, köztük a debreceni Csokonai-körhöz is, amely levelében felszólítja a vidék összes irodalmi és közművelődési köreit, hogy egy nemzeti irodalmi szövetség alakítása céljából 1903. január 6-án Budapesten tartandó országos nagygyűlésre két-két képviselőt küldjenek.

A nemzeti irodalmi szövetség célja lesz az összes irodalmi erőket egyesíteni, a fővárosi irodalmi körök eddigi elszigeteltségét megszüntetni s a vidékkel karöltve irodalmi eszményeinket megvalósítani, a hazafias eszménységet fejleszteni.

A földmivelésügyi tárca.

Budapest, dec. 16. (Saját tudósítónk távirata.) A pénzügyi-bizottság mai ülésén a földmivelésügyi tárca költségvetését részleteiben is elfogadták. Széll Kálmán kijelentette, hogy a szőlő és bortermelők válságos helyzetét a tárgyalásoknál figyelembe veszi.

Képviselői összeférhetlenség.

Budapest, dec. 16. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőház összeférhetlenségi-bizottsága ma Lázár Menyhért képviselő ügyében elhatározta, hogy a képviselő nyolc nap alatt nyilatkozzék, megtartja-e mandátumát, mert vagy a képviselőségről vagy igazgatói állásáról köteles lemondani.

Kerékgyártó Árpád temetése.

Budapest, dec. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Ma délután 3 órakor volt Kerékgyártó Árpád egyetemi tanár tudós történetirő temetése a tudományegyetem központi épületének tágas előcsarnokából, hol ravatalát reggel állították fel. A koporsót Budapest főváros közönségének az egyetem tanácsának, a m. tud. Akadémiának és az elhunyt jeles számos tisztelőjének koszorúi fedték. A gyászszertartás után a koporsónál a egyetem bölcsészeti karának képviselője dr. Békefi Remig egyet. tanár mondott megható bucsubeszédet. A temetésen előkelő nagy közönség vett részt.

Tizennyolc cigány megfagyott.

Arad, dec. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Arad és Hunyad megyék határán Blezseny községben ma tizennyolc sátoros cigányt megfagyva találtak. A szerencsétlenek a falu határában sátor alatt huzódtak meg és reggelre az egész karaván megfagyott.

A venezuelai bonyadalom.

Karrakass, dec. 15. Az angol-német ultimatumot Puerto Kabellóban fél 5 órakor nyújtották át. A bombázás 5 órakor kezdődött. Az ultimatum a vám ellenőrhöz volt intézve és így szólott:

Van szerencsénk figyelmét a következő tényekre felhívni: A Topaze brit gőzöst, a mely itt szemet rakott ki, nemrég lefoglalták és elkobozták. A tisztelkek és a legénységgel nagyon méltatlanul bántak és végre megengedték nekik, hogy a hajóra visszatérjenek. Tegnap a kapitányt kényszerítették, hogy a zászlót levétesse. Az amerikai alkonzul közölte velük, hogy ezt a lakosság tette, a nélkül, hogy a helyi hatóságok közbeléptek volna. Kérjük önt, hogy a brit hajóraj főnökének a venezuelai kormány részéről teljes elégtételt adjon a brit zászlón esett gyalázatért és kezeskedjék érte, hogy hasonló esetek nem fognak ismétlődni és hogy e kikötő német és angol lakosait többé nem fogják zaklatni. Ha délután 5 óráig nem lesz kezünkben a válasz, leromboljuk az erődöket és ha a tüzelést viszonyozzák, a vámbázat is. Felszólítjuk tehát a város összes parancsnokságait, hogy a foglyokat és a katonákat az erődből távolítsák el, hogy emberéletben ne essék kár és semmit el nem mulasztva tegyenek lépéseket, hogy nem hivatott személyek a tüzelést viszonyozzák. Sem a német, sem az angol kormány nem óhajt magánemberek ügyeibe beleavatkozni. A venezuelai kormány hajóinak elkobzása csak számtalan sérelmekért történt, a melyekért még most is várjuk a megkövetést. Montganerie, a brit hajóraj főnöke, Scheder, a német hajóraj főnöke.

A Vineta és a Kharibdisz parancsnokai erre a következő választ kapták: Van szerencsénk értesítésükre a következőket válaszolni: E kikötőváros hatóságai nem mozdították elő a Topaze brit zászlójának levételét, ezt a tettet csak a lakosság követte el a la guayrai események miatt. A letartóztatások felsőbb parancsra történtek, amint hogy felsőbb parancsra szabadon isbocsátották a letartóztatottakat. Az idevaló németek és angolok teljes garanciákat élveznek.

A választ a helyi hatóságok tisztviselői irták alá és 5 órakor átadták az olasz konzulnak, a ki ezt, a mikor a bombázás megkezdődött, jelek útján közölte a hajókkal. A bombázás alkalmával San Estebanban, Puerto Kabellótól három mérföldnyire agyonlőttek egy német embert és két cselédet.

London, de. 15. Az alsóház esti ülésén Schwann (liberális) megokolja a ház elnapolására vonatkozó indítványát és panaszkodik, hogy a kormány olyan kevés felvilágosítást adott a venezuelai kérdésről a német kormánynak a német birodalomgyűlésen tett nyilatkozataihoz képest. Azt mondja, hogy az angol követeléseket nem igen tartja kielégítő alapnak ilyen drasztikus eljárásra.

Philipps (liberális) támogatja az indítványt és nagyon kéri a kormányt, hogy fogadja el választott bíróság döntését.

Cranborne külügyi államtitkár azt válaszolja, hogy a kormánynak kötelessége, hogy teljesítse nemzetközi politikai kötelezettségeit. A hol a rendet veszedelem fenyegeti, kötelessége azt helyreállítani és az olyan nemzeteket, mint a venezuelai, meg kell akadályoznia a nemzetközi jog nyilvánvaló megsértésében. Az Egyesült Államok kormánya okos és józan álláspontot foglalt el s belátta, hogy semmikép sem sérti a Monroe-elvek Angliának az a követelése, hogy a venezuelai kormány teljesítse kötelezettségeit és tisztelje a brit alattvalók jogait. Egy ország sem igyekezett annyira támogatni az Egyesült Államokat ennek az elvnek a fenntartásában, mint Anglia. Az angol

kormány nem tett volna olyan szigorú intézkedéseket, ha nem támadták volna meg angol alattvalók szabadságát és birtokát. Tovább is azon az uton fogunk haladni, a melyre léptünk. Az ágyunaszádok elkobzását blokádnak fogja követni, ha Venezuela nem enged, de ezt a blokádot úgy akarjuk végrehajtani, hogy tekintetbe vesszük a semleges nemzetek érdekeit és a mennyire lehet, Venezuela érdekeit is.

Gabonatözsde.

Budapest, december 16. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinál mérsékelt, vételkedv kortátolt. Bányadt irányzat mellett 20.000 métermázsa került forgalomba 2 és fél fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek bányadtak. Idő hideg.

Buza áprilisra	0.00—00.
Gabona áprilisra	7.85—86.
októberre	6.74—75.
Zab	6.32—33.
Tengeri májusra	5.81—82.
Repece	11.95—12.05.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A nánási háború. Sehogysem tudnak összeférni Hajdu Nánáson a felvégi meg a rétdoldali legények. Szakadatlan folyik az ellenségeskedés s néha néha valóságos kis csatákban öntik ki haragjukat a jóképű magyar hajdu-legények. Május havában 3 rétdoldali legény együtt ballagott az utcán. Találkoztak egy másik csoporttal, melyben négy felvégi legény lépkedett szívós akácfa husángokat tartva a kezükben.

— Na, számoljunk mán egyszer le ezekkel a kevély rétdoldali fattyukkal! — kiáltotta oda a négy felvégi.

A rétdoldaliak sem tágíthattak, nem engedte a virtus. Hirtelen kirántottak egy pár karót, azután megindult a csata, melynek során Oláh Gábornak eltörték a karját, azonfelül fejbe is verték, Pézses Jánosnak, Molnár Lajosnak és Szabó Józsefnek beszakították fejét, a kisebb sérüléseket pedig nem is számolgatták a dühös legények. Tegnap itélkezett felettük a bíróság. Heten ültek a vádlottak padján. Piros pozsgás arcú, izmos, szép szál legények, köztük 2 huszár meg egy honvéd.

A törvényszéki orvosszakértő és a tanuk meghallgatása után a törvényszék Molnár Lajost 6 hónapi börtönre és mellékbüntetésre, Szabó Józsefet 1 hónapi fogházra, Pézses Jánost 14 napi fogházra, Fehér Imrét és Szilágyi Miklóst 8—8 napi fogházra és mindegyikőket 10—10 korona mellékbüntetésre ítélte. Fülöp Gábor és Daróci József vádlottakat pedig felmentette.

A kir. ügyész Szabó Józsefnek a büntetése Fülöp Gábor a Daróci József felmentése ellen fellebbezést jelentett be. A vádlottak Molnár Lajos kivételével megnyugodtak az ítéletben.

Regénycsarnok.

A PANDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Irta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás 40

— És maga örül ennek? Üljön ide mellém és beszéljen, Béni bácsi. Zoltán minden szót hallott. Fölakart kelni, de aztán valami visszatartotta.

Bakos Béni az örökös irnok idegesen törülgette a homlokát,

— Az uradalom igen nagy, — huszonhétezer katasztrális hold.

— És ki vette bérbe?

— Nem egy ember. Sokan. Én is.

És arca fölragyogott.

— Maga is? Nem értem.

A hartai pusztát nekem adta a méltóságos ur bérbe.

— Aztán van magának elhez pénze?

Van egy kevés. Nagyon takarékoson életem. Meg volt is valamieském. Tizenkét év alatt, ha Isten segít, annyit szerezhettek, hogy akár meg is vehetem a hartai pusztát.

Jolán nyájasan nézett az izgatott emberre.

— Gratulálok, Béni bácsi. Szeretem a törekvő, szorgalmas, vállalkozó szellemű, akarat erős embereket sok szerencsét kívánok!

Bakos Béni habozva elhallgatott. Epedőn pislogott Jolánra: aztán hirtelen folytatta:

— Jolika uagysád, most már a játékból valóság lehetne?

— Miféle valóság!

— Hát tudja egy gazdaságban mindenekelőtt asszony kell a házhoz, ügyes, kedves, szép fiatalasszony.

Jolán bánatosan nézett a remegő férfira, megfogta a kezét és halkán mondá:

— Nem, Béni bácsi abból nem lehet semmi.

Bakos Béni csaknem sirva fakadt.

— Nem tudna szeretni?

— Nem lehet, nem lehet! Én sohase megyek férjhez. Ne beszéljünk többet erről.

A leány hangja reszketett. Bakos Béni pedig mozdulatlanul nézett maga elé.

— Nem lehet... nem lehet! — ismételte halkán, csaknem sirva, és hangjában annyi bánat, annyi lemondás szökött, hogy Jolán szeme könybe borult tőle.

Es elbucszott az öreg irnok érzékenyen, tört reménnyel, utolsó, egyetlen ábrándjáról örökre lemondva.

Jolán busan nézett a távozó férfi után. Oly erős léptekkel jött és oly ingadozva megy! Köny csillogott a leány szemében.

— Szegény Béni bácsi!

Szalaesi Zoltán szívébe keserőség szállott.

— Ezt legalább sajnálja, ha nem is szereti. De engem csak gyűlöl, csak gyűlölni tud. De kivivom becsülését! Küzdeni fogok, mintha ő érte küzdenék. Magasra emelkedem, mintha őhozza akarnék emelkedni. Le kell őt győznöm, mert szeretem, szeretem, szeretem!

Vére lázasán lüktetett. Nem szeretne volna, hogy most Jolán észrevegye közzellétét. Négykézláb esuzott végig a fűvön a fenyvesig. A kápolna felé ment imádkozni vágyott. Napok óta nem volt a kápolnában, nem látta édes anyja sírját. Belépett és letérdelt a vasrács elé a zsámolyra. A rácson belül magas kőpárnán állt az érekeporsó. A tágas üreg mozaikpallóján apró Katalin-bogárcák mászkáltak. Hogyan kerültek ezek oda? Zoltán előre hajolt és ekkor látta, hogy a mozaik tele van mezei, virág-koszorúkkal. Hat-hét kisebb-nagyobb koszorú hevert ott, buzavirágból, kakukfűből, fehér orgonából és tarka mezei virágokból.

Zoltánnak nagyott dobbant a szíve. Ezeket a koszorúkat nem más, egyedül csak Jolán köthette, csak ő hozhatta ide!

Fölkelt a sirtól és kisietett a parkba.

— Meg kell neki köszönnöm!

(Folyt. köv.)

Csődkiárulás.

A közadós özv. Szücs Károlyné csődtömegéhez leltározott vadász és másnemű fegyverek, vadászeszközök és felszerelések, s általában a közadós összes bolti áruai a folyó 1902 évi december hó 17—24 napjain, a közadós üzlethelyiségében (Széchenyi utca 1 szám alatt) eladatni rognak.

Tömeggondnok.

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utczai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy tüvegés folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferencz-utczában kiadó egy utczai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb fevilágosítást ad a Kiadóhivatal.

Nemcsak a magasabb, de a leg-szerényebb igényeknek is megfelelő

Gyermek és játékok,

Karácsonyi

ajándéktárgyak

a legjutányosabb árban kaphatók

Szent Királyi Tivadar

Műiparáru üzletében.

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa balzsam

Már maga az a nedv, mely a nyírfa őrséből ha abba furást eszközlünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szépitő-szer ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsamá készítjük, akkor

lesz csak kitünő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrül már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, m által a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam lesimítja az arcon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arcszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-atkákat és minden féle bőrtisztátalanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és legkaszinosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Főraktár Budapest: TÖRÖK J ZSEF gyógyszerárban, Király-utca 22 szám.

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi

NŐI RUHAKELME VÁSÁRT

rendeztünk be és

női divatszöveteket, jó mosóvelezeket, francia batistokat, Atlas Satin és Delaineeket, harasztkendőket stb.

tetemesen leszállított áron

árusítunk el.

Egy ruha 116^m széles női divat szövet 1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75^m széles mosó velez 2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI

... Debreczen ...

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindezt kapható.

PARIS 1900:
„GRAND PRIX“

A leghasznosabb

karácsonyi ajándékok Singer varrógépek

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
Elektromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Debreczen Piacz utca 42.

TEMESVÁR 1891:
ARANY ÉREM.
POZSONY 1899:
EZÜST ÉREM.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógygyulladásra a legrégebbi sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi
centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használják: a gyermek ágyasok mellbajánál, melkemenyedésnél, vörhenynél, minden féle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósucus, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tövis stb; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál. Eget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebészedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tétlyen a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetve legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosán ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak a mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártalmatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatóak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cizmezni.

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten; Török J. gyógyszerész Zágrábban; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerésznél.

LEGNEMESEBB AJÁNDÉKOT

olcsón lehet beszerezni

PACZELT JÁNOS mag és virág czégnél

A hol mindig sok szépszbai disznővény virágzó növény és levágott virág nagy készlet van, mint Camelliák, Rózsák több színben, Chrysanthemumok nemes fajából, Taczeták, Margaretták, Anemonen. Gyöngyvirág márcziusi Ibolyák, Cyklamen, nyári Ibolya és sok másfélek melyikből legfinomabb izléssel

csokrokat készítenek,

vidéki megrendelések pontosan szétküldetnek és csomagolásra nagy gond fordítatik. — Együttel bejelentem, hogy hozottam egy vagonnal

karácsony-fákat,

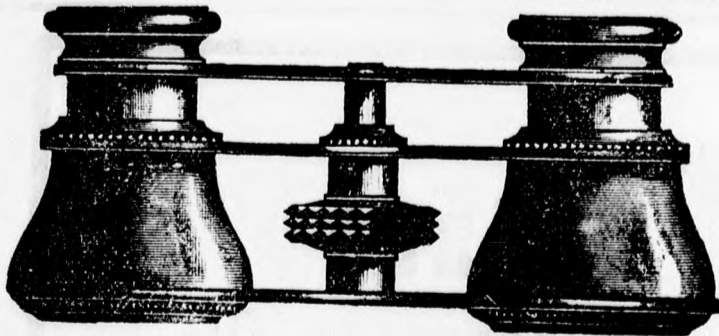
különböző magasságban. — Felkérem a nagyérdemű közönséget, a ki karácsonyfára igényt tart, nálam megrendelni kegyeskedjen, melyet pontosan házhoz szállítunk

olcsón.

Tömeges megrendeléseket kérve vagyok teljes tisztelettel:

Paczelt János.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Színházi látcsövek gyöngyház, elefántesont bőrfoglalatban.

Katonai, vadász és tábort látcsövek

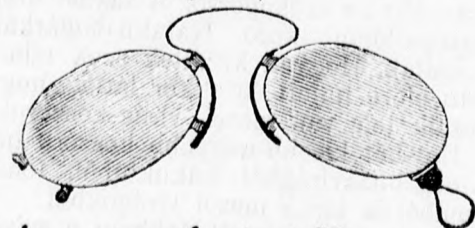
legfinomabb szintelenített üvegekkel,

Nagyítóüvegek

Diszes kiállításu

Aneroid

légsulymérők,

terem, ablak, fürdő, és maximal HÖMÉRÖK.

Szemüvegek és orcsiptetők

arany, ezüst, és különféle keretekben legfinomabb üvegekkel ajánlja, tisztelettel

FISCHER JAKAB látszerész **DEBRECZEN, Fötér.**

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.